

SLOVENSKO TURŠKI POSLOVNI VEČER

SLOVEN TÜRK İŞ GECESİ

CELJE, 19. APRIL 2018

BILATERALNI EKONOMSKI ODNOSI TURČIJE S SLOVENIJO

BLAGOVNA MENJAVA MED SLOVENIJO IN TURČIJO 2011 – 2017

(v1.000 EUR)

LETO	IZVOZ BLAGA	UVOZ BLAGA	SKUPAJ	SALDO
2011	235.063	217.990	453.053	17.073
2012	210.463	198.104	408.567	12.359
2013	214.051	265.796	479.847	-51.745
2014	202.934	308.510	511.444	-105.576
2015	259.453	336.448	595.901	-76.995
2016	229.613	379.187	608.800	-149.574
2017 *	290.166	567.873	858.039	-277.707

GOSPODARTVO

Največji izziv turške vlade je ohranjanje makroekonomske stabilnosti. Fiskalna politika je ostala preudarna, toda velike potrebe po zunanjem financiranju in spreminjanje globalnih likvidnostnih pogojev so prisilile centralno banko Turčije k nadaljevanju stroge denarne politike, da bi pritegnili ustrezne prilive kapitala.

Stopnja inflacije je v letu 2017 znašala 11,1 %. EIU napoveduje 9,1 % stopnjo inflacije v letu 2018, v letu 2019 8 %, v letu 2020 pa 5,7 % stopnjo inflacije.

Stopnja brezposelnosti je v letu 2017 znašala 11,1 %. Za leto 2018 in 2019 napovedujejo 10,6 % brezposelnost, v letu 2020 pa 10,2 %.

Minimalna mesečna bruto plača je januarja 2018 znašala 433,40 EUR, povprečna bruto mesečna plača pa je konec leta 2017 znašala 1.292 EUR.

Vir: EIU; Factiva, marec 2018

CARINSKE DAJATVE IN DRUGI UKREPI TRGOVINSKE POLITIKE

Z januarjem 1996 je Turčija vstopila v carinsko unijo z Evropsko unijo, ki zajema:

- industrijske in
- samo predelane kmetijske izdelke.

Odpravljene so bile vse izvozne in uvozne carinske dajatve ter druge dajatve. Od 1.1.2001 je turška carinska tarifa za industrijske izdelke prilagojena Skupni carinski tarifi EU. Zaradi sklenjene carinske unije je slovenski izvoz industrijskih izdelkov po vstopu v EU še naprej prost vseh carin in drugih dajatev.

Več o bistvenih značilnosti omenjenih sporazumov Turčije s Slovenijo in z EU v okviru Evro-mediteranskega partnerstva najdete na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo RS. Posebno pozornost svetujemo pri pravilih o poreklu blaga.

Vir: Izvozno okno

POSLOVNI OBIČAJI

OBLAČILA

Glede oblačenja za poslovneže ni drugačnih pravil kot drugod po Evropi (obleka, kravata, srajca). Zaradi tamkajšnje klime je srajca lahko s kratkimi rokavi. Za ženske v večjih mestnih središčih, kot so Istanbul, Ankara, Izmir, in turističnih krajih ni omejitev glede oblačenja, kljub temu se morajo ženske, ki potujejo izven teh območij, predvsem na jugo-vzhodni regiji, obleči bolj zastrto (srajce z dolgimi rokavi, dolga krila in obleke).

NAPOVED OBISKA

Zaradi tradicionalne turške gostoljubnosti vas bo vodstveno osebje sprejelo tudi brez predhodnega dogovora, čeprav je bolje obisk napovedati, vsaj kakšno uro prej. Turki komunicirajo raje neposredno, tako da je priporočljivo klicati in ne pisati. Turška pisma so ponavadi naslovljena z imenom glavne ulice, nato z imenom manjše ulice in nato s številko zgradbe.

Vsakemu obiskovalcu takoj ponudijo kavo ali čaj, kar je neolikano zavrnilo. Kavo ponudijo brez sladkorja 'sade' ali 'orta' z malo sladkorja. Medosebni odnosi pomenijo zelo veliko, tako da obiskovalci ne smejo takoj preiti na posel, brez uvodnega klepeta o vremenu, športu,... Turki so po naravi zelo prijazni, odprti in gostoljubni.

POSLOVNA DARILA

Podarjanje slovenskega vina ali drugih alkoholnih pijač je primerno le, če vemo, da oseba nima odklonilnega stališča do alkohola zaradi verskih

načel. Vedno pa so dobrodošla simbolična darila majhne vrednosti npr. bombonjere, knjige z lepimi slikami o Sloveniji, itd. Turki so zelo gostoljubni in pogosto pripravijo priložnostna darila. Radi dajejo plakete ali spominske krožnike z imenom gosta.

GOVORICA TELESA

Turki odgovorijo pritrdilno s prikimavanjem z glavo in zavrnejo tako, da dvignejo glavo in jo potisnejo vznak. Majanje z glavo z leve v desno ne pomeni "ne", ampak "ne razumem". Dvig desne roke na srce pomeni hvala, včasih ga spremlja še rahel nagib glave.

ODNOS DO ŽENSK

Še vedno obstaja kontrast med tradicionalno patriarhalno vzhodno družbo in zahodno družbo. V primeru, da potuje v Turčijo ženska sama, je v izogib možnim neprijetnostim bolje, še posebej v manj urbanih delih države, da se drži pravil oblačenja in vedenja za turške ženske (npr. na avtobusu naj ne seda na zadnje sedeže, v taksiju ne zraven voznika itd.), ter se vzdrži pitja alkohola.

JEZIK

V Turčiji boste naredili zelo dober vtis, če boste znali vsaj nekaj osnovnih turških izrazov ter osnovna dejstva o turški zgodovini ter o Turčiji kot državi. S tem boste pustili vtis, da ne iščete samo enkratnega posla, ampak želite dolgoročno sodelovanje.

DAVKI

Turški davčni sistem pozna naslednje vrste davkov:

Davek na dohodek:

- davek na dohodek pravnih oseb,
- davek na dohodek fizičnih oseb.

Znesek obdavčitve podjetja je odvisen tudi od sklenjenega meddržavnega sporazuma o izogibanju dvojne obdavčitve.

Stopnje davka na dohodek fizičnih oseb so za leto 2012 v stopnjah: 15%, 20%, 27% in 35%.

Davek na dobiček pravnih oseb je 20%.

Davek na porabo (neposredna obdavčitev):

- davek na dodano vrednost (Katma Deger Vergisi - KDV),
- posebni potrošniški davek (Ozel Katma Vergisi - OTV),
- davek na bančne in zavarovalniške transakcije,
- »stamp duty« oz pristojbina plačana v kolekih.

Stopnje DDV (oz. KDV) za blago in storitve so določene v stopnjah 1%, 8% in 18%. Splošna stopnja za večino industrijskih izdelkov in za široko potrošnjo je 18%. Prehrambeni izdelki, zdravila, izdelki, npr. knjige in storitve za izobraževanje 8%. Osnovna hrana, časopisi in revije 1%. Davčni zavezanci lahko uveljavljajo vračilo vstopnega davka KDV.

S posebnim **potrošniškim davkom** so dodatno obdavčeni nekateri proizvodi:

- ADSL: 5%,
- avtomobili: do 1,6 l - 45%, do 2,0 l - 90%, nad 2,0 l - 145%,
- trošarina je tudi v ceni bencina in dizel goriva, idr.

Bančne in zavarovalniške transakcije so sicer proste DDV, vendar zapadejo pod določila davka na bančne in zavarovalniške transakcije (npr. davek na obresti od bančnih posojil).

T.i. »stamp duties«, se nanašajo na celo vrsto dokumentov, npr. pogodbe, akreditive(L/C), garancije(L/G), zaključne račune podjetij, javne razpise in druge v % (med 0.15% do 0,75%) od zneska na dokumentu; najvišji znesek stamp duty je navzgor omejen.

Vir: Izvozno okno

CELJE INTERNATIONAL

Osnovni namen projekta je sistematično razviti organizacijsko platformo za spodbujanje bilateralnega in multilateralnega gospodarskega sodelovanja med poslovnimi subjekti, ki delujejo na področju celjske regije in subjekti v mednarodnem poslovnem okolju. Projekt z delovnim imenom »CELJE INTERNATIONAL« deluje pod okriljem Odbora za internacionalizacijo, ki združuje sledeče institucije in podjetja: Mestno občino Celje, Regionalno gospodarsko zbornico Celje, Območno obrtno-podjetniško zbornico Celje, Razvojno agencijo Savinjske regije, Inkubator Savinjske regije, Klub podjetnikov Zlatorog Celje ter podjetji Kovintrade in Celjski sejem.

SLOVENSKO-TURŠKI POSLOVNI KLUB

Glavna naloga slovensko-turškega poslovnega kluba SLOTUR je vzpodbujanje stikov med Slovenijo in Turčijo, tako na področju gospodarstva in turizma, kot tudi na drugih področjih. Klub nudi pomoč podjetjem pri iskanju poslovnih partnerjev med državama, izdelavi analiz o možnostih gospodarskega sodelovanja in vzpodbujanju le-tega. Z izdajo tiskanih verzij revij, kot tudi z organizacijo srečanj in sejemskih nastopov, si slovensko-turški poslovni klub prizadeva za čim boljše sodelovanje med državama.
